

Nestátní neziskové organizace v České republice

Ing. Eva Kovářová, Ph.D.

Katedra mezinárodních ekonomických vztahů

Ekonomická fakulta, VŠB-TUO

Materiály byly zpracovány v rámci projektu: CZ.11.3.119/0.0/0.0/16_013/0003093 „Zvýšení znalostí a dovedností vysokoškolských studentů v oblasti implementace veřejných politik v České republice a Polsku a zlepšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce“

Projekt je spolufinancován z prostředků EFRR v rámci programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko prostřednictvím Fondu mikroprojektů 2014 - 2020 v Euroregionu Silesia

Doporučená literatura

- KRECHOVSKÁ M., HEJDUKOVÁ P., HOMMEROVÁ, D. *Řízení neziskových organizací - klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-247-3075-2.
- SKOVAJSA, Marek a kol. *Organizovaná občanská společnost: teorie a vývoj*. In: *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál, 2010. s. 30-61. ISBN 978-80-7367-681-0.

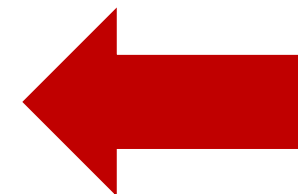
Občanská společnost

- **Různá pojetí a chápání pojmu občanská společnost**
- V demokratickém politickém systému v úzkém pojetí představuje občanská společnost sféru stojící mimo rodinu, trh a stát, nebo také „*prostor jednání a sdružování mezi rodinou, trhem a státem, zahrnuje řadu organizací.. Kromě této organizované části má občanská společnost také část neorganizovanou, do níž patří např. neformální společenství a sítě, veřejná shromáždění a demonstrace, a v neposlední řadě také samotní občané*“ (Skovajsa, 2010, s. 30-31).
- V praktickém pojetí je pak občanská společnost popisována jako síť občanských spolků (sdružení), iniciativ.
- V abstraktivním pojetí lze občanskou společnost chápat jako sumu občanské angažovanosti, která zahrnuje jak institucionalizované aktivity, tak i další občanské aktivity – jako například pořádání demonstrací, petic, diskuzních shromáždění apod.
- Občanskou společnost tedy tvoří občané, kteří se dobrovolně podílejí na spravování věcí veřejných. To mohou činit různými způsoby.

Občanská společnost

Oblasti občanské společnosti

	Spontánní	Formálně organizovaná
Individuální	Sousedská výpomoc, aktivismus všedního dne, virtuální aktivismus	Účast ve volbách, na zasedáních místního zastupitelstva
Kolektivní	Občanská sebeorganizace ad hoc	Členství a dobrovolnictví v nestátních neziskových organizacích Transakční aktivismus

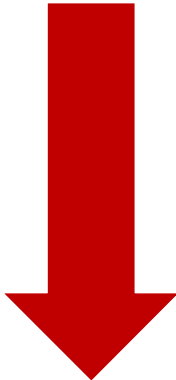

Zdroj: Frič Pavol (2014). Dílčí studie pro Koncepti politiky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím na téma: Občanská společnost a definice NNO, vývoj, stav a trendy, s. 1

Účast občanů na činnosti **organizací občanské společnosti**, ať již ve formě členství, dárcovství či dobrovolnictví, je pouze jednou z možností občanské angažovanosti.

Organizace občanské společnosti

- Formálně organizovanou občanskou společností tvoří různé druhy organizací, počínaje spolky, nadacemi a konče církvemi a církevními organizacemi, politickými stranami apod.
- Používají se pro ně různá označení – např. **nestátní/nevládní/soukromé neziskové organizace**, charitativní či dobrovolné organizace.
 - **Proč nestátní/nevládní/soukromé?** Mají samosprávu, jsou odděleny od státu – ale mohou využívat veřejné zdroje pro svou činnost.
 - **Proč neziskové?** Hlavní cílem činnosti není realizace zisku.

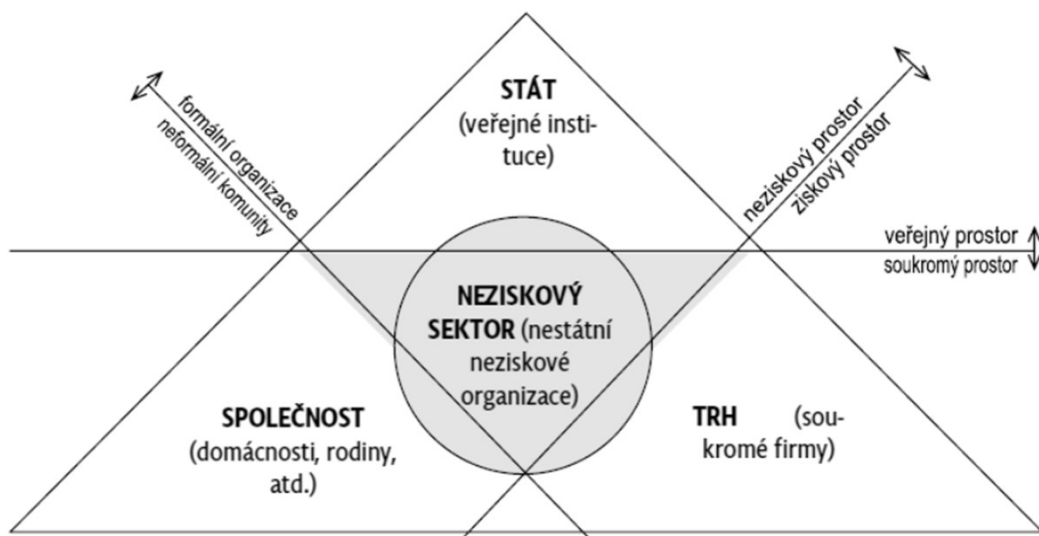
Primárním účelem, pro který jsou zakládány soukromé neziskové organizace, není dosahování zisku, ale přímá produkce užitku plynoucí z výroby výrobků nebo poskytování služeb. Statut těchto organizací jim neumožňuje, aby se jejich činnost stala zdrojem příjmu (zisku) nebo finančních výnosů osob, jež danou organizaci založily, řídí nebo ji financují. To ale nevyučuje možnost zisk vytvářet. Pokud je zisk vytvořen, musí být vždy použit výhradně pro další rozvoj neziskové organizace.

Nestátní neziskové organizace

- Nestátní neziskové organizace – při respektování pojmosloví užívaného v různých zemích – působí ve většině zemí světa.
- Působí všude tam, kde nestačí ani stát, ani soukromý sektor, ani společnosti (v podobě rodiny či jednotlivce) – poskytují širokou paletu služeb zaměřených na sociální, ekonomické nebo politický rozvoj společnosti.
- I přes rozdílnou právní úpravu týkající se vzniku a fungování NNO v jednotlivých zemích, lze definovat základní znaky tohoto typu organizací, mezi které patří (Salamon, Anheier, 1999):
 - organizovanost – tj. jsou institucionalizované a mají vnitřní strukturu,
 - soukromý charakter a nezávislost na státu,
 - nerozdělování zisku mezi vedení organizace či její zakladatele,
 - samosprávnost – tj. vlastní kontrola své činnosti,
 - veřejná prospěšnost,
 - dobrovolnost členství, dobrovolné věnování času a peněz organizaci.

Zdroj: Salamon L. M., Anheier, H. K. et al. *Comparative Overview*. In: Salamon L. M. et al. *Global Civil Society. Dimensions of the Nonprofit sector*. Center for Civil Society Studies, 1999.

Pestoffův trojúhelník

- Soukromý versus veřejný sektor
- Ziskový versus neziskový sektor
- Formální organizace versus neformální komunity

Zdroj: Bachmann Pavel (2012). *Transparentnost organizací občanského sektoru*. Gaudeamus, 2012. str. 26

Nestátní neziskové organizace – oblasti působení

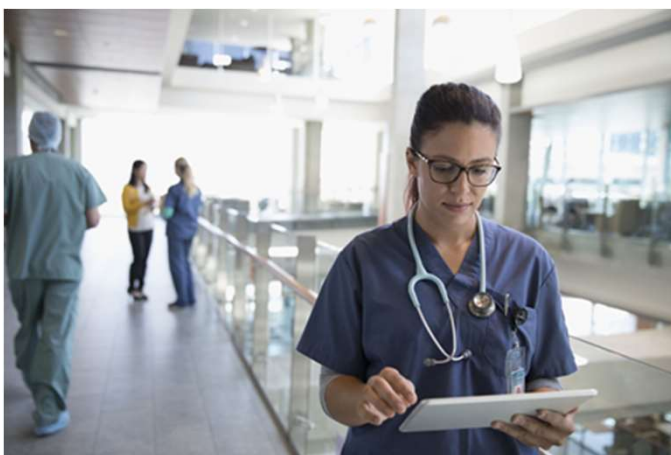
Kde působí NNO?

Neziskové organizace mají v ekonomice vyspělých zemí nezastupitelnou roli, například Hejduková (2018) zmiňuje tyto důvody:

- **působí v oblastech, které nejsou atraktivní pro ziskový sektor,**
- **poskytují služby, nad kterými si stát chce udržet zásadní dohled, a nejsou poskytovány na tržním principu,**
- podporují určité zájmové skupiny, a tedy i sdružování občanů,
- napomáhají v rozvoji života společnosti, a to včetně života politického.

Nestátní neziskové organizace – oblasti působení

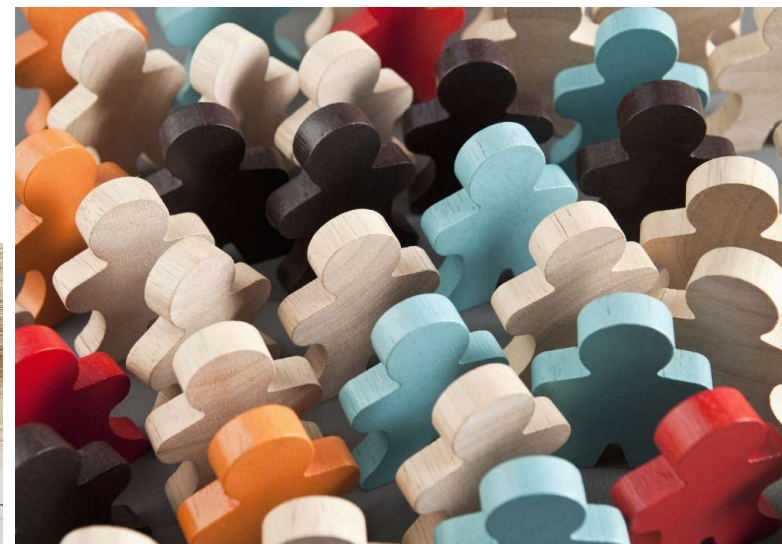
Ekonomie vysvětluje existenci NNO prostřednictvím tržních selhání (např. v podobě asymetrie informací) či existencí statků důvěry.

Nestátní neziskové organizace - funkce

NNO plní ve společnosti a ekonomice řadu funkcí:

- funkci ekonomická,
- funkci sociální, zahrnující v sobě funkce servisní a participační,
- funkci politickou zahrnující v sobě funkce ochranné a demokratizační,
- funkci informační a
- funkci kontrolní.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Nestátní neziskové organizace – činnost

Hlavní role občanské společnosti

- vliv na reformy veřejných politik,
- zvyšování veřejné informovanosti,
- podpora marginalizovaných skupin v populaci,
- podpora občanských práv a hodnot,
- zprostředkování vztahu mezi vládou, vládními organizacemi a veřejností,
- mobilizace veřejnosti,
- dohled na demokracii a lidskými právy.

Nestátní neziskové organizace – členění

Z hlediska členství

- a. členské organizace – existence institutu členství a členské základny
- b. nečlenské organizace – neexistence členské základny, činnost vykonávána osobami na základě zaměstnaneckého či dobrovolnického vztahu.

Z hlediska prospěšnosti

- a. Vzájemně prospěšné organizace, přinášející přímý soukromý prospěch pouze svým členům, příp. jejich blízkým (zejména nejrůznější zájmové spolky, sportovní oddíly, odbory atd.).
- b. Veřejně (obecně) prospěšné organizace, poskytující přímý prospěch celé veřejnosti, nebo jejich určitým skupinám (zejména nadace, ústavy, ale také organizace angažující se v oblasti lidských práv či ochrany přírody).

Nestátní neziskové organizace – členění

Z hlediska typu činnosti

- a. Servisní organizace, poskytující přímé služby klientům – členům i nečlenům organizace (například NNO působící v oblasti zdravotní a sociální péče, vzdělávání, příp. v oblasti rozvojové spolupráce a humanitární pomoci).
- b. Advokační organizace, věnující se veřejné obhajobě zájmů svých členů, sympatizantů nebo jiné skupiny obyvatelstva (příp. obecného zájmu); bojující zpravidla za práva vymezených sociálních skupin či vybraných veřejných zájmů (například organizace prosazující principy rovnosti, nediskriminace, ochrany životního prostředí či veřejného zdraví).
- c. Zájmové organizace, zajišťující organizování zájmové činnosti buď pro své členy, nebo klienty z řad širší veřejnosti (zejména nejrůznější zájmové spolky, sportovní oddíly).
- d. Filantropické organizace, podporující finančně či materiálně nejrůznější veřejně prospěšné aktivity (například nadace).

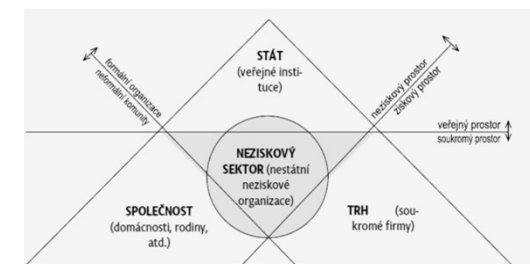
Nestátní neziskové organizace – členění

Funkce	Sledovaný zájem	
	Vzájemně prospěšný	Obecně prospěšný
Servisní	Tradiční zájmové organizace působící v oblasti: - sportu, - rekreace, - komunitního rozvoje atd.	Nové servisní organizace působící v oblasti: - sociální a zdravotní péče, - vzdělávání, - humanitární pomoci atd.
Advokační	Tradiční advokační organizace, například: - odbory, - zaměstnanecké svazy, - profesní komory, - politické strany.	Nové advokační organizace, angažující se v oblasti: - ochrany životního prostředí, - ochrany lidských práv, - ochrany neziskových práv.

Zdroj: Frič Pavol (2014). Dílčí studie pro Koncepti politiky vlády vůči nestátním neziskovým organizacím na téma: Občanská společnost a definice NNO, vývoj, stav a trendy, str. 3

Nestátní neziskový sektor – faktory ovlivňující velikost

- Velikost neziskového sektoru – měřená buď počtem organizací nebo objemem jeho produkce zboží a služeb – se liší nejen mezi jednotlivými zeměmi, ale také v rámci jednotlivých zemí (tedy mezi regiony)
- Empirické studie potvrzují vliv řady faktorů, zpravidla však hovoří o nabídkových a poptávkových faktorech a širších společenských charakteristikách

Poptávkové faktory	Nabídkové faktory	Charakteristika společnosti/komunity
Heterogenita společnosti Sociální nepohoda ve společnosti/Sociální koheze Přítomnost chudoby a nerovnosti	Nabídka zdrojů pro neziskový sektor (finanční, lidské, materiální)	Velikost komunita Zaměstnanecká struktura Populační vývoj Filantropická kultura

Zdroj: KOVÁŘOVÁ, Eva. Analysis of the Size of Nonprofit Sector in Czech Regions. In: Development and Administration of Border Areas of the Czech Republic and Poland - Support for Sustainable Development : conference proceedings : 11.-12.9.2018, Ostrava. Ostrava: VŠB - Technical University of Ostrava, 2018. p. 98-106.

90. léta 20. století – posilování postavení NNO

Od 90. let 20. století se postupně hovoří o posilování postavení NNO organizací, a to nejen na místní a národní, ale také na mezinárodní a globální úrovni. Jejich role na jednotlivých úrovních popisuje Hejduková (2018) takto:

- Na místní úrovni – neziskové organizace se staly součástí strategií budování komunit a posilování jejich postavení. Tyto organizace jsou využívány tvůrci politik pro místní rozvoj.
- Na národní úrovni – neziskové organizace se podílejí na zvyšování kvality života, na podpoře partnerství veřejného a soukromého sektoru. Roste jejich význam jako poskytovatelů zdravotních, sociálních, vzdělávacích či kulturních služeb. Stále více se podílejí na celkové zaměstnanosti ve vyspělých zemích.
- Na celosvětové úrovni – vzestup tzv. mezinárodních nevládních organizací, posilování jejich vazeb na mezinárodní organizace jako jsou například Rozvojový program OSN, Světová zdravotnická organizace či Světová banka.

90. léta 20. století – posilování postavení NNO

Jiný pohled na vzestup počtu a posilování činnosti NNO

Vzestup jejich počtu dávají například Salamon a Anheier (1999) do souvislosti se vznikajícími výzvami pro tradiční politiky sociálního blahobytu ve většině vyspělých zemí, znepokojením s neuspokojivých výsledků státy řízeného rozvoje v rozvojových zemích, kolapsem komunistického režimu v zemích střední a východní Evropy, a výzvami týkajícími se degradace životního prostředí.

Zdroj: Salamon L. M., Anheier, H. K. et al. Comparative Overview. In: Salamon L. M. et al. Global Civil Society. Dimensions of the Nonprofit sector. Center for Civil Society Studies, 1999

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Globální občanská společnost?

Globální občanská společnost představuje arénu nebo prostor, v rámci kterého „působí nevládní aktéři a jejich činnost ovlivňuje životy lidí na celém světě“ (Makariusová, 2010, s. 45). Termín „globální“ se pak nejčastěji používá k vyjádření neohraničenosti či celosvětovosti. Občanská společnost se pak přirovnává k nestátnímu/nevládnímu prostoru, který je velmi heterogenní a z hlediska sledovaných cílů a zájmů také velmi pestrý.

Ne všichni autoři se však na užití pojmu „globální“ v souvislosti s nárůstem přeshraničních aktivit a angažovanosti občanské společnosti shodnou. Z tohoto důvodu se lze setkat i s užitím pojmů „*transnacionální*“ či „*mezinárodní*“ občanská společnost.

Zdroj: MAKARIUSOVÁ, Radana. Globální vládnutí a nestátní aktéři. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015.

Globální občanská společnost?

Za základní složky globální občanské společnosti lze tedy dnes považovat:

- sociální hnutí,
- neziskové organizace,
- neformální sítě.

Typickými příklady organizací řazených mezi organizace občanské společnosti jsou například environmentální hnutí, hnutí za práva žen, odborové svazy, skupiny think tank, filantropické nadace, nezávislé výzkumné ústavy nebo právě nevládní neziskové organizace angažující se v rozvojovém sektoru.

Nestátní neziskový sektor v České republice

Nestátní neziskový sektor v České republice

Stručný pohled do historie

- Neziskový sektor má v českých zemích dlouhou a bohatou tradici. Počátek formování již ve středověku a raném novověku.
- Dvě oblasti dobročinnosti – humanitární pomoc a pomoc duchovní – od 13. století záznamy o zřizování nadací, útulků a „spolků“ pečujících o chudé, zdravotně postižené nebo jinak znevýhodněné.
- Další formy sdružování – např. spolky tovaryšů – v době husitství
- Nový impuls pro rozvoj spolkové činnosti – období Národního obrození – 19. století
- veřejného života – vznik různých spolků a nadací – podpora rozvoje národní kultury, umění, vědy a vzdělávání.
- Na začátku 20. století – další zrychlení – během let 1900 až 1914 každoročně vzniká 120 až 300 nových spolků.
- Přestávka v důsledku 1. světové války – došlo např. k poklesu počtu spolků (odhadem o 50 spolků ročně), avšak i vznik nových např. 1914 založení české skautské organizace Junák.
- Nové oživení – po roce 1918

Nestátní neziskový sektor v České republice

Vývoj po roce 1989 ve zkratce

- Legislativní rámec – základní postavení občanské společnosti vychází z Ústavy České republiky, jejíž součástí je Listina základních práv a svobod (právo založit občanské sdružení nebo odborovou organizaci, dále právo sdružovat se ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích atd.).
- Významné opatření státu ve vztahu k občanskému sektoru – vznik Nadačního investičního fondu – rok 1992 – podpora obnovy nadačního sektoru – komunistický režim plošně zrušil nadace a jejich majetek zestátnil – nadace tak vznikaly po roce 1989 úplně „od nuly“.
- Významná byla také zahraniční podpora při budování občanského sektoru:
 - Pomoc multilaterální (programy EU, MMF, Světová banka, Evropská banka pro obnovu a rozvoj, a hlavně program Evropských společenství PHARE).
 - Vládní (například Americká agentura pro mezinárodní rozvoj)
 - Soukromá

Nestátní neziskový sektor v České republice

Vývoj po roce 1989 ve zkratce

- **Staré a nové organizace občanské společnosti**
 - Staré organizace jsou ty, které existovaly v Československu již před rokem 1989 a po roce 1989 zanikly nebo se transformovaly.
Typově se jedná o různé sportovní kluby, sbory dobrovolných hasičů, myslivecká, zahrádkářská a jiná sdružení. Zejména oblasti zájmové a volnočasové, obhajoba zájmů uznaných jako legitimní již v době komunistického režimu (zejména odbory)
 - Nové organizace – vznikly v Československu až po roce 1989
Činnost v oblastech, která byla před rokem 1989 potlačována nebo nebyla tematizována: sociální péče, bezdomovectví, ekologie, lidská práva.

Nestátní neziskový sektor v České republice

Po roce 2014

- rekodifikace soukromého práva – „nový“ Občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích (nahradil obchodní zákoník)

Rekodifikace se podstatně dotkla i neziskových organizací.

- Například přestala existovat občanská sdružení – byla nahrazena tzv. zapsanými spolky
- Například již nemohou vznikat nové obecně prospěšné společnosti
- Nově mohou vznikat ústavy

Anglickou verzi občanského zákoníku je možno si přečíst zde:
<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Civil-Code.pdf>

Nestátní neziskový sektor v České republice

Právní úprava NNO dle občanského zákoníku

Právnícké osoby podle povahy tři základní skupiny

- **Korporace** – všechny subjekty podle zákona o obchodních korporacích (s.r.o., a.s., družstvo, bytové družstvo, sociální družstvo), ale korporace založené za nevýdělečným účelem (spolek, odborová organizace, organizace zaměstnavatelů, společenství vlastníků jednotek)
- **Fundace** – tj. účelová sdružení majetku – nadace a nadační fondy
- **Ústavy** – ústav je právnícká osoba ustanovená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní nebo majetkové složky, nejedená se ani o členskou organizaci ani o spolek

Nestátní neziskový sektor v České republice

Další typy NNO

- Profesní organizace – profesní komory
- Politické strany a politické hnutí
- Církev, náboženské společnosti, církevní organizace

Nestátní neziskový sektor v České republice

Státní politika vůči NNO

- NNO jsou typem právnických osob, které získávají prostředky na financování své činnosti zejména v rámci projektového financování, tzn., že finanční a nefinanční prostředky, se kterými hospodaří, jsou v řadě případů účelově vázány na realizaci konkrétního projektu.
- Poslání a činnost NNO předpokládá vícezdrojové financování. Ve své činnosti využívají NNO jak veřejné zdroje (přímo z veřejných rozpočtů či zahraniční zdroje), tak soukromé zdroje (z vlastní činnosti a zdroje od soukromých osob).
 - Z veřejných rozpočtů získávají NNO dotace a také často realizují veřejné zakázky. Veřejná správa od NNO nakupuje veřejné služby.
 - **Podpora tak může být přímá (např. dotace) a nepřímá (např. osvobození od daní)**
- **Rada vlády pro nestátní neziskové organizace**

Nestátní neziskový sektor v České republice

Státní politika vůči NNO – hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO

- Pro rok 2022 stanoveny takto:
 - Boj proti korupci, Bydlení, Děti a mládež, Kultura, Národnostní menšiny, Ochrana Spotřebitele, Ostatní, Péče o zdraví a zdravotní prevence, Protidrogová politika, Rizikové chování, Rodinná politika, Romská menšina, Rovné příležitosti mužů a žen, Sociální služby a sociální aktivity, Tělesná výchova a sport, Vzdělávání a lidské zdroje, Zahraniční aktivity (program Česko-polské fórum), Životní prostředí a udržitelný rozvoj
 - Dokument dostupný zde:
https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktuality/Hlavni_oblasti_statni_dotace_NNO_2022.pdf

Nestátní neziskový sektor v České republice

Státní politika vůči NNO – hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO – přehled 2019

Název hlavní oblasti	Předpokládaná výše finančních prostředků	Celková výše přidělených prostředků na dotační programy HO 2019	Celková výše požadovaných prostředků dle přijatých žádostí	Celková výše poskytnutých prostředků	Rozdíl mezi požadovanými a poskytnutými prostředky
1. Tělesná výchova a sport	4 459 mil. Kč	5 064 mil. Kč	6 216 mil. Kč	4 735 mil. Kč	1 481 mil. Kč
2. Sociální služby	585 mil. Kč	706 mil. Kč	750 mil. Kč	704 mil. Kč	46 mil. Kč
3. Kultura	468 mil. Kč	977 mil. Kč	704 mil. Kč	414 mil. Kč	290 mil. Kč
4. Zahraniční aktivity	373 mil. Kč	308 mil. Kč	384 mil. Kč	352 mil. Kč	32 mil. Kč ⁶
5. Děti a mládež	314 mil. Kč	253 mil. Kč	372 mil. Kč	246 mil. Kč	126 mil. Kč
6. Vzdělávání a lidské zdroje	231 mil. Kč	191 mil. Kč	265 mil. Kč	173 mil. Kč	92 mil. Kč
7. Protidrogová politika	216 mil. Kč	267 mil. Kč	342 mil. Kč	263 mil. Kč	79 mil. Kč
8. Rodinná politika	150 mil. Kč	97 mil. Kč	209 mil. Kč	96 mil. Kč	113 mil. Kč
9. Péče o zdraví a zdravotní prevence	141 mil. Kč	141 mil. Kč	262 mil. Kč	120 mil. Kč	142 mil. Kč
10. Životní prostředí a udržitelný rozvoj	109 mil. Kč	89 mil. Kč	97 mil. Kč	57 mil. Kč	40 mil. Kč ⁷
11. Národnostní menšiny	49 mil. Kč	51 mil. Kč	60 mil. Kč	46 mil. Kč	14 mil. Kč
12. Rizikové chování	28 mil. Kč	30 mil. Kč	30 mil. Kč	24 mil. Kč	6 mil. Kč
13. Romská menšina	28 mil. Kč	28 mil. Kč	51 mil. Kč	26 mil. Kč	25 mil. Kč
14. Ostatní (nezařazené)	18 mil. Kč	36 mil. Kč	60 mil. Kč	36 mil. Kč	24 mil. Kč
15. Ochrana spotřebitele	17 mil. Kč	19 mil. Kč	19 mil. Kč	14 mil. Kč	5 mil. Kč
16. Rovné příležitosti žen a mužů	7 mil. Kč	4 mil. Kč	16 mil. Kč	4 mil. Kč	12 mil. Kč
17. Bydlení	7 mil. Kč	7 mil. Kč	14 mil. Kč	8 mil. Kč	6 mil. Kč
18. Boj s korupcí	4 mil. Kč	3 mil. Kč	5 mil. Kč	3 mil. Kč	2 mil. Kč
CELKEM	7 204 mil. Kč	8 270 mil. Kč	9 857 mil. Kč	7 320 mil. Kč	2 536 mil. Kč

Zdroj: Úřad vlády ČR (2020).
Souhrnná informace o poskytnutých dotacích v rámci materiálu Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2019 (str. 10), dostupné také zde: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/aktualit/y/Souhrnna_informace_dotace_2019.pdf

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Nestátní neziskové organizace – informační zdroje

Veřejné rejstříky

Podle zákona č. 304/2013 Sb. (zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob) se veřejným rejstříkem rozumí:

- Spolkový rejstřík
- Nadační rejstřík
- Rejstřík ústavů
- Rejstřík společenství vlastníků jednotek
- Obchodní rejstřík
- Rejstřík obecně prospěšných společností

Zákon chápe veřejný rejstřík jako informační systém veřejné správy. Je veden v elektronické podobě, vede jen rejstříkový soud.

Nestátní neziskové organizace – informační zdroje

Statistická data – Satelitní účet neziskových institucí Českého statistického úřadu

Neziskové instituce – základní znaky dle ČSÚ:

- NI jsou organizace (mají institucionalitu, jsou právními subjekty s určitým stupněm vnitřní organizační struktury),
- NI jsou neziskové nebo zisk nerozdělující (přebytky jsou využity pro hlavní činnost, pro kterou byly založeny)
- NI jsou institucionálně odděleny od vládních institucí (nejsou součástí vládního aparátu ani pověřeny výkonem státní moci)
- NI jsou samosprávné (jsou schopny řídit svou činnost a vytvářet organizační strukturu)
- NI jsou nepovinné (tzn. vznikají, fungují a členství v nich je na dobrovolné bázi)

Nestátní neziskové organizace – informační zdroje

Statistická data – Satelitní účet neziskových institucí Českého statistického úřadu

Nadace a nadační fondy
Obecně prospěšné společnosti
Ústavy
Veřejné vysoké školy
Školské právnické osoby
Odbory
Spolky
Politické strany a hnutí

Církevní organizace
Organizační jednotky odborů
Pobočné spolky
Stavovské organizace – profesní
komory
Komory (kromě profesních)
Zájmová sdružení PO
Honební společenstvo

Nestátní neziskové organizace – informační zdroje

Statistická data – Satelitní účet neziskových institucí Českého statistického úřadu

Úvodní stránka databáze | Web ČSÚ | Napište nám | Anglicky

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD Databáze satelitního účtu neziskových institucí

Vyhledat v databázích NÚ

Satelitní účet neziskových institucí

nacházíte se: Úvod > Statistika > HDP, národní účty > Satelitní účet NI
Poslední aktualizace: 31.10.2018.

Satelitní účet neziskových institucí je doplněním a rozšířením národních účtů. Všechny údaje za všechny neziskové instituce sjednocuje v jednom účtu a rozlišuje statistické sledování o ukazatele, které jsou pro neziskové instituce charakteristické, avšak národní účty je nezachycují - například hodnotu práce dobrovolníků, rozdělení nákladů neziskových institucí dle účelu.

Vzhledem k připravované revizi národních účtů, která bude publikována v červnu 2020, byla za rok 2017 publikována pouze předběžná verze národních účtů, která neumožňuje sestavit satelitní účet neziskových institucí. Nově zveřejníme pouze počty institucí a údaje o dobrovolnících za rok 2017. Aktualizovaná časová řada Satelitního účtu neziskových institucí za roky 2005-2018 bude zveřejněna v říjnu 2020.

Počet neziskových institucí v roce 2017 vzrostl na 140 826, což je meziroční nárůst o 2,3 %. Největší nárůst byl zaznamenán u spolků, kterých za rok 2017 vzniklo přes 3 tisíce.

Počet zaměstnanců vyjádřen v přepočtených úvazcích v roce 2017 byl 105 292, což činí meziroční mírný nárůst o 1,16 %. Podíl na celkové zaměstnanosti je 2,01 %.

Počet odpracovaných hodin dobrovolníků vzrostl meziročně o 2,3 % na 47,2 mil. Hodnota dobrovolnické práce činí 7,1 mld. Kč, což meziročně představuje nárůst o 10 %. Dobrovolnická práce není součástí ukazatelů národních účtů včetně HDP a je zahrnuta pouze v Satelitním účtu neziskových institucí.

Významným příspěvkem satelitního účtu neziskových institucí je využití klasifikace služeb NI podle účelu (CZ-COPNI). Tato klasifikace je určena pro sledování účelů, na který neziskové instituce vydaly prostředky, přičemž neziskové instituce může vynakládat prostředky na více účelů. Kromě terciárního vzdělávání a vývoje v oblasti vzdělávání, na které vynakládají své prostředky veřejné vysoké školy, připadá největší podíl na rekreační a sportovní služby, služby sociální péče, kulturní služby, ostatní vzdělávání a náboženská nebo zdraví.

NEJNOVĚJŠÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE ZA NEZISKOVÉ INSTITUCE (rok 2017)

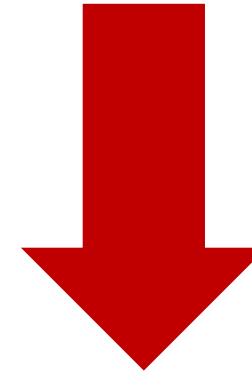
Ukazatel	NI celkem	Jednotky	Meziroční změna
Počet organizací	140826	organizace	2,35 %
Počet FTE úvazků - zaměstnanci	105292	osoby	1,16 %
Podíl na zaměstnanosti ČR	2,01	%	0,0 p.b.
Počet FTE úvazků - dobrovolníci	26964	osoby	1,14 %

Satelitní účet neziskových institucí **Kontakt**

- [Popis Satelitního účtu neziskových institucí](#)
- [Struktura Satelitního účtu neziskových institucí](#)
- [Časové řady Satelitního účtu neziskových institucí](#)
- [Doplňující analytické tabulky](#)

Ještě odkazy na ČSÚ

- [Makroekonomické údaje ČR](#)
- [Analýzy, komentáře](#)
- [ČSÚ](#)

Podívejme se na obsah satelitního účtu společně:
https://apl.czso.cz/pli/rocenka/rocenka.indexnu_sat

PŘEKRAČUJEME HRANICE
 PRZEKRACZAMY GRANICE
 2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
 EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
 EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Nestátní neziskový sektor v České republice

Interaktivní mapy

Interaktivní mapa neziskového sektoru přináší komplexní, aktuální, přesná a ověřitelná data o základních ekonomických i neekonomických charakteristikách všech nestátních neziskových organizací. Projekt Interaktivní mapa neziskového sektoru (CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_124/0006215) byl realizován od dubna roku 2017 do března roku 2020 na půdě Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity Centrem pro výzkum neziskového sektoru.

Dostupné zde: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/informacni-zdroje/mapa-neziskovek-186415/>

Nestátní neziskové organizace – jsou u i pro nás!

Jako rodina podporujeme dlouhodobě (16 let) a pravidelně tři nestátní neziskové organizace působící v různých oblastech. Jedna NNO je ryze česká, jedna mezinárodní (je součástí GOS) a jedna je česká, ale je napojená na největší mezinárodní mezivládní organizaci.

Naše rodinná situace se natolik před časem změnila, že jsme jako rodina začali využívat služeb zcela jiné české NNO. I když jsme si dříve mysleli, že příjemci služeb NNO nikdy nebudeme.

Bohužel, všichni se můžeme dostat do situace, kdy NNO se stanou jedinými nositeli služeb, které nám s řešením různých situací mohou pomoci.

Děkuji za pozornost

Ing. Eva Kovářová, Ph.D.

eva.kovarova@vsb.cz